

Respectprotocol SBO De Piramide

*“Samenwerken aan een
kansrijke toekomst”*

Inhoudsopgave

Voorwoord:	3
Begripsbepalingen:	4
Preventie	6
Signaleren	8
Communicatie:	9
Van respectloos (pesten) naar respectvol gedrag	11
Werkwijze bij signalen van respectloos gedrag	11
Digitaal pesten	16
Externe partners:	17
Klachtenregeling:	17
Verslaglegging:	17
Monitoren en Borgen.....	17
Afwijken van het respectprotocol.....	18
Bijlage 1 : Ouders	19
Bijlage 2: STA OP / No Blame in het kort	20
Bijlage 3: Waar willen we nog mee aan de slag willen gaan.....	22

Voorwoord:

Dit respectprotocol heeft als doel: alle afspraken en stappen vast te leggen die wij met elkaar hebben afgesproken om er voor te zorgen dat alle kinderen zich gedurende hun basisschoolperiode veilig voelen. Zo kunnen we namelijk werken aan de optimale ontwikkeling van ieder kind.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Dat vraagt wel, dat wij kinderen leren zich vriendelijk-assertief op te stellen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan.

Bij respectvol gedrag voelt ieder kind zich veilig en heerst er een goed groepsklimaat in de klas/ school. U kunt ervan op aan dat wij op school ons optimaal inspannen om dit voor ieder kind te waarborgen.

Leerkrachten en ouders uit de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit respectprotocol.

Vanaf 2015-2016 is de anti-pest wet aangenomen. Hierin staat dat iedere school een sociaal veiligheidsbeleid moet hebben, dat de school deze sociale veiligheid monitort en dat de school een anti-pest coördinator moet hebben.

Bij ons op school spreken we niet van een anti-pest coördinator en pestprotocol, maar van een respectprotocol en respect coördinatoren.

Onze respect coördinatoren zijn:

- Nicky Schönfeld* en Nikita Pater

* Nicky is tevens vakdocent Sociaal Emotionele Ontwikkeling.

Begripsbepalingen:

Respect:

Met respect bedoelen wij dat je rekening houdt met een ander. Dat je omziet naar de ander.

Plagen

Je kunt van plagen spreken, als beide partijen even sterk zijn en er niet echt gesproken kan worden van een slachtoffer en een dader. Plagen zie je vaak bij kinderen die elkaar wel mogen. Het gaat dan bijvoorbeeld om elkaar voor de gek houden. De plager heeft niet de intentie om de geplaagde te beschadigen. Humor staat hierbij centraal. Tussen kinderen zie je dit met name in de bovenbouw.

Ruzie/ conflict

Ruzie maken wordt door kinderen en ouders nog wel eens benoemd als pesten. Hoewel een ruzie geen pesten is, kan een niet goed opgeloste ruzie soms wel tot pesten leiden. Een ruzie is een conflict tussen mensen (kinderen in ons geval) over een behoefte of over wat rechtvaardig is.

Pesten

Pesten is het structureel kwetsen (psychisch, fysiek of seksueel) van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten/ schoolgenoten die niet is staat is/ zijn zichzelf te verdedigen, met als gevolg dat die persoon buiten (een deel van) de groep komt te staan.

In dit document hebben we het voornamelijk over respect en respectloos. Met respectloos gedrag bedoelen wij het pestgedrag.

Plagen wordt pesten

Plagen wordt pesten als de geplaagde aangeeft een bepaalde actie en/ of woorden onprettig te vinden en de plager toch doorgaat.

Mediation

In het respectprotocol wordt gesproken over mediation. De mediationstappen die we op school toepassen zijn:

1. Wat is er gebeurd, volgens beide kinderen/ groepen (verhaal laten doen);
2. Welk gevoel leverde dat bij beiden op;
3. Wat is de behoefte nu (voor beide partijen);
4. Oplossingen en afspraken maken die voor beiden zinvol en aanvaardbaar zijn;
5. Evaluatiemomenten afspreken, als dat nodig is.

Preventie

De aanpak van onze school is in eerste instantie gericht op het voorkomen van respectloos gedrag op school. Er zijn 8 schoolregels opgesteld, welke zijn vastgelegd in de schoolgids en waar wij regelmatig bij stilstaan met de leerlingen.

De 8 schoolregels zijn:

- Let op jezelf
- "Stop" betekent: "houd er mee op!"
- We hebben respect voor elkaar
- We doen voorzichtig met spullen
- We luisteren naar elkaar
- We lopen rustig
- We praten met zachte stem
- We blijven van elkaar af
-

Deze regels zijn zichtbaar door de hele school heen.

Daarnaast besteed onze school structureel aandacht aan sociaal emotioneel leren. Hiervoor wordt de methode Kwink gebruikt.

Kwink werkt vanuit de vijf SEL-competenties:

- Besef van jezelf (ik)
- Zelfmanagement (ik)
- Besef van de ander (jij)
- Relaties hanteren (jij)
- Keuzes maken (wij)

Kwink zet deze vijf SEL-competenties uit in een leerlijn voor de hele school, verbindt die aan groepsfases en creëert zo de beste voorwaarden voor een veilig leer- en leefklimaat.

Het bevorderen van positieve groepsrelaties speelt in de Kwink lessen een grote rol. Hiermee wordt niet alleen het individu sterker, maar ook de groep. Bij de start van het jaar besteden we extra aandacht aan positieve groepsvorming tijdens de gouden weken.

Kwink maakt gebruik van 'De Kwink van de Week'. Dit is een gedragsverwachting naar aanleiding van de Kwink les en wordt in de klas opgehangen.

Daarnaast zijn er 5 'kwinkslagen':

- De aardigspreker
- De zelfvertrouwer

- De zelfontspanner
- De keuzechecker
- De verderkijker

De kwinkslagen worden aangeboden op posters en hangen in ieder klaslokaal. De kwinkslagen bieden houvast bij het maken van passende keuzes in sociale situaties.

Ook ontvangen alle leerlingen van 3 t/m 8 per schooljaar 10 Rots en Water trainingen voor het vergroten van het zelfvertrouwen en het bewaken van de grenzen van jezelf en de ander. Daarnaast geeft onze vakdocent Sociale Vaardigheden ook trainingen aan individuele kinderen of kleine groepjes. Elke nieuwe leerling wordt ook door haar gezien en gehoord. De inhoud van de training is afhankelijk van de hulpvraag die gesteld wordt door de leerkracht en/ of de CvB (Commissie van Begeleiding).

Bij ons op school is er altijd toezicht geregeld. Ook tijdens de pauzes staan er meerdere pleinwachters (personen uit ons eigen schoolteam) om toezicht te houden. Bij het naar binnen gaan en naar buiten gaan voor schooltijd en na schooltijd is er ook toezicht georganiseerd. Vanaf ongeveer 8.25 uur staat er toezicht buiten, zowel bij de busjes, het kleuterplein en het middenbouwplein. (School begint om 8.45 uur) Na schooltijd loopt iedere leerkracht met zijn groep mee naar buiten en kinderen mogen pas gaan als juf/ meester heeft gezien met wie ze meegaan. Bij de fietsen is ook iedere middag toezicht geregeld bij het naar huis gaan. De schoolafspraken over mobieltjes en tablets wordt gevolgd: op het plein is het device in je tas. In de klas is het device bij de leerkracht.

Het respectprotocol wordt levendig gehouden door het minimaal 2 keer per jaar terug te laten komen op de teamvergadering. Dit wordt gecoördineerd en gemonitord door de respect coördinator.

Preventie digitaal pesten

Op het schoolplein voor schooltijd en tijdens schooltijd is het bij ons niet toegestaan om gebruik te maken van mobiele telefoons en andere digitale middelen die niet in het beheer zijn van de school. Het device is uit en in je tas op het plein. Naast het plein blijven 'hangen' en op je mobiel/tablet mag niet.

Zodra de kinderen binnen komen, worden de mobiele telefoons, I-pads etc. ingeleverd bij de leerkracht. Deze worden bewaard en worden weer meegegeven bij het verlaten van de school. Op school zelf tijdens laptoplessen is te allen tijde verboden voor leerlingen zich te bevinden op social media. Hier wordt nauwlettend op toegezien. Naast deze preventieve maatregelen door de hele school, maken wij ook structureel gebruik van signaleringssystemen.

Signaleren

Bij ons op school wordt er structureel preventief gesignaleerd om zo eventuele problemen met respectloos gedrag en zelfvertrouwen op te sporen.

Dit doen we door de sociaal emotionele ontwikkeling van alle kinderen bij te houden en 2 keer per jaar te verwerken in het dossier. Wij gebruiken hiervoor:

- CED leerlijn sociaal gedrag en Mijn kleutergroep
- Scol voor de groepen 3 t/m 8

We registeren incidenten in ons administratiesysteem wanneer deze een opmaat kunnen zijn naar structureel pestgedrag.

Daarnaast wordt tijdens de lessen Rots en Water (welke door een vakdocent worden gegeven) geobserveerd door de eigen leerkracht en uiteraard observeert de leerkracht ook gedurende de lesdag de groep en individuele kinderen. Indien nodig volgt er een terugkoppeling naar de groep aan de hand van deze lessen.

Tijdens onze leerling- en groepsbesprekingen wordt ook de sociaal- emotionele ontwikkeling van iedere leerling besproken. Dit gebeurt met de IB-er, maar leerlingen kunnen ook ingebracht worden in de CvB en tijdens speciaal ingerichte teamvergaderingen voor dit doel. Dit kan door de eigen leerkracht, maar bijvoorbeeld ook door een vakleerkracht, teamleider of IB-er die naar aanleiding van observaties in de lessen, signaleren. Daarnaast kan indien nodig een sociogram worden ingezet.

Daarnaast hebben ouders ook een belangrijke signaleringsfunctie. De informatie die vanuit oudergesprekken wordt verkregen nemen wij mee in onze besprekingen over de leerlingen.

Signaleren door de leerlingen zelf:

- De leerlingen zelf kunnen hun signalen kwijt bij de eigen leerkracht en anders bij de respect coördinatoren Nicky en Nikita, maar ook bij Marieke en Linda (IB-ers), Mayke en Elwin). Dit wordt met de kinderen besproken. (Ieder jaar opnieuw aan het begin van het schooljaar) als de respect coördinator zich komt voorstellen.

Signalen van een gepest kind kunnen zijn:

- Zij lijken vaak geen vrienden te hebben.
- Ze worden vaak als laatste gekozen
- Ze hebben geen zin om naar school te gaan
- Ze zijn angstig en onzeker

- Zij zien er bang, neerslachtig en huilerig uit.
- De schoolresultaten verminderen
- Proberen af te kopen met geld of snoep
- Zij kunnen last hebben van stemmingswisselingen (verdrietig, opstandig, etc.)
- Het kind toont tekenen van lichamelijke mishandeling (blauwe plekken etc)
- Eigendommen van het kind zijn beschadigd
- Het kind presteert plotseling onder zijn kunnen
- Het kind trekt zich terug uit contacten
- Het kind wordt door anderen onaardig behandeld
- Het kind zoekt, meer dan voorheen, de nabijheid van de leerkracht, pleinwacht
- Het kind is ongeconcentreerd
- Het kind komt afspraken niet na.
- Piepen en zuchten van klasgenoten
- Het kind heeft lichamelijke klachten (plast in bed, buikpijn) of het slaapt slecht.
- Verhullend computergedrag.

Het is belangrijk om als ouder/ leerkracht signalen te onderkennen die door een gepest kind worden afgegeven omdat kinderen niet altijd vertellen dat ze respectloos worden behandeld.

Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Het is een geleidelijk proces van plagen naar pesten
- Teleurstelling en schaamtegevoelens om ouders/ leerkracht hierover te vertellen
- Angst voor een beschuldiging ("Waarom doe/ zeg je niets terug?")
- Bang dat de problemen groter worden als er over gesproken wordt ("Klikspaan")
- Niet mogen vertellen van de pester (bedreiging).

Communicatie:

Een goede samenwerking en communicatie tussen school en thuis is erg belangrijk. Daarom wordt hieronder beschreven wat u van ons als school kunt verwachten en wat wij van u en uw kind(eren) verwachten.

Wat mag u verwachten van de leerkrachten op onze school?

U mag verwachten dat de leerkrachten op school respectvol omgaan met uw kind en u als ouder. U mag verwachten dat de leerkrachten onderling respectvol met elkaar omgaan. "Een goed voorbeeld doet goed volgen" Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt kinderen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds

respect. Doet een probleem zich voor op school, dan mag u van de leerkrachten verwachten dat zij daarmee adequaat en oplossingsgericht aan de slag gaan. In sommige gevallen heeft de leerkracht u als ouder nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor uw kind, maar ook voor de andere kinderen, hun ouders, de leerkracht en de school.

Daarbij wel rekening houdend met de grenzen van beide partijen. Bij problemen met pesten zullen de directie, de leerkrachten en de respect coördinator hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met u als ouder. De inbreng van ouders bestaat uit het aanreiken van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak van de school.

Wat wordt van u als ouder verwacht?

Van ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

- U spreekt in het bijzijn van uw kind niet negatief over andermans opvoeding en andermans kind. Als school doen wij dat ook nooit over uw opvoeding en uw kind.
- U spreekt met respect over de leerkracht, dit doet de leerkracht ook over u.
- Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u in eerste instantie met de leerkracht, daarna kunt u ook de respect coördinator, IB-er, teamleider of directeur aanspreken. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.
- Als laatste vragen wij u onze aanpak die eventueel moet worden ingezet te ondersteunen.

Wat wordt er van de leerlingen verwacht?

Wij verwachten dat leerlingen eerst zelf het conflict op een goede wijze proberen op te lossen. De schoolregels en de 'Kwinkslagen' van de methode Kwink zijn hierbij de richtlijn. Als het niet lukt, verwachten wij dat de leerling hulp gaat vragen aan de leerkracht of de pleindienst. De leerlingen leren vanaf groep 1½ dat het benaderen van de leerkracht in situaties waarin jijzelf of een ander zich respectloos voelt behandeld geen klikken is. En dat het goed is om respectloos gedrag te melden.

Samengevat:

Bij problemen van respectloos handelen of agressie zullen de leerkrachten, directie, leerling en ouders hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar, met als doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is.

Voorbeeldgedrag van leerkrachten en ouders is daarbij van groot belang.

Van respectloos (pesten) naar respectvol gedrag

Redenen om het pesten aan te pakken en om te buigen naar respectvol gedrag

1. Het kan traumatisch zijn voor het gepeste kind en sommige omstanders;
2. De sfeer in de klas lijdt eronder;
3. De schoolresultaten kunnen minder worden;
4. De leerlingen leren verkeerd sociaal gedrag aan;
5. Elk kind moet zich veilig kunnen voelen!!

Vormen van pesten zijn:

- Verbaal: schelden, uitlachen, rot opmerkingen maken
- Non-verbaal: rollende ogen, dodelijke blikken, zuchten
- Fysiek: slaan, schoppen, bijten, knijpen, spugen, achtervolgen, opjagen, klem zetten, opsluiten, dwingen iets te doen
- Relationeel: buiten sluiten, negeren, roddelen
- Materieel: spullen vernielen, stelen, verstoppen
- Digitaal: via online apparaten

Vormen van digitaal pesten zijn o.a.:

- Anonieme berichten sturen via Whatsapp/ Ping etc.
- Schelden, roddelen en bedreigen via computer/ mobiel etc.
- Foto's ongevraagd op internet plaatsen
- Privé gegevens op een site plaatsen
- Wachtwoorden misbruiken
- Niet volgen of niet liken
- Verkeerde comments of geen comments
- Haat profielen aanmaken

Werkwijze bij signalen van respectloos gedrag

FASE I: ONDERZOEKEN OF WE TE MAKEN HEBBEN MET RUZIE OF PESTEN.

Bij ruzie gaat het om verschillende belangen, bij pesten kan het ook om verschillende belangen gaan, maar is ook de intentie bij de pester aanwezig om de gepeste fysiek en/ of mentaal te beschadigen.

Plagen	Pesten
Duurt kort	Vaak en langdurig
Leuk, is niet kwaad bedoeld	Niet leuk, gemeen
Gelijkwaardig	Ongelijkwaardig

FASE II: DE STA OP-AANPAK

Deze aanpak is gebaseerd op de No blame methode en werkt met een 7 stappenplan. Zodra een leerkracht deze aanpak in gaat zetten dan stelt de leerkracht de IB-er en de respect coördinator op de hoogte.

Op SBO de Piramide start de groepsleerkracht de 'Sta op aanpak', eventueel in samenwerking met de respect coördinator. De Sta op-aanpak kan alleen gebruikt worden als de leerlingen in staat zijn woorden te geven aan gevoelens, ideeën en oplossingen.

Uitgangspunten Sta op-aanpak:

- *Pesten is een groepsprobleem*
Soms werkt een pester alleen. Vooral bij digitaal pesten, komt dit nogal eens voor. Meestal is er echter sprake van een groepje pesters, helpers en toeschouwers. Dit maakt dat pesten een groepsgebeuren is waarbij de groep een grote verantwoordelijkheid draagt. Het is ook de groep die de macht heeft om het pesten te doen stoppen.
- *De Sta op-aanpak steunt op het vergroten van empathie.*
Zoals al eerder is gesteld hebben pesters het moeilijk om zich in te leven in de gevoelens van anderen. Ze zijn zich vaak niet bewust van de gevolgen van hun gedrag voor het doelwit.
- *De gevoelens staan centraal.*
Door de nadruk op het slechte gevoel van het doelwit te leggen, voelen pesters zich in de groep minder terechtgewezen en is de kans groter dat hun empathie wordt aangewakkerd. Over feiten kan worden gediscussieerd, gevoelens heb je!
- *De nadruk ligt op het probleemoplossende karakter.*
Wanneer leerlingen actief worden betrokken bij de aanpak, ontstaat er een sfeer die veel positiever is dan bij bestraffende methodes. De zoektocht naar een oplossing staat centraal. Elke stap vooruit is een goede stap. Leerlingen zullen meestal trots zijn op wat ze als individu en als groep hebben bereikt.

De 7 stappen van de Sta op-aanpak:

Overal waar pester staat, kan ook pester(s) staan.

1. De groepsleerkracht/respectcoördinator heeft een gesprek met het doelwit (gepeste leerling).
Tijdens dit gesprek worden de negatieve gevoelens van het doelwit centraal gesteld. Wat is de impact en wat zijn de gevolgen tot nu toe?
2. Naar aanleiding van het gesprek voert de groepsleerkracht/respectcoördinator een gesprek met de groep. Er wordt uitgelegd dat er een probleem is. Het verhaal van de gepeste leerling wordt samengevat door de begeleider. De

gepeste leerling voelt zich erg ongelukkig. Hoe dit er uit ziet en welke gevoelens er zijn worden besproken.

Er wordt verteld dat kinderen uit de groep kunnen helpen bij het oplossen van het probleem. De groepsleerkracht vormt een supportgroep (6-8 leerlingen). De supportgroep bestaat uit meeloper(s), enkele neutrale leerlingen en eventueel pester(s). De neutrale leerlingen zijn leerlingen waarmee de gepeste leerling bevriend is of waar de leerling graag bevriend mee wil zijn. De groepsleerkracht kan ook ervoor kiezen om de hele groep als supportgroep in te zetten.

3. Er wordt een eerste bijeenkomst met de supportgroep georganiseerd. De groepsleerkracht/respectcoördinator krijgt de tijd/ruimte om buiten de klas met de supportgroep te praten. Uitleg aan de supportgroep: Er is een situatie die zij kunnen oplossen.

4. De verantwoordelijkheid wordt gedeeld.

Na het verhaal over de gepeste leerling kunnen kinderen zich schuldig of ongemakkelijk voelen. Dit is het moment dat er verteld wordt dat:

- Niemand in de problemen zit of zal worden gestraft
- De groep is samengeroepen om te helpen om het probleem op te lossen
- Er een gedeelde verantwoordelijkheid is om te helpen zodat de gepeste leerling zich opnieuw veilig en gelukkig kan voelen binnen de groep.

De groepsleerkracht/ respectcoördinator vertelt de leerlingen dat er op hen gerekend wordt en dat ze als groep worden vertrouwd. Op deze manier wordt de macht verschoven van de pester(s) naar de groep als geheel.

5. Elk groepslid wordt gevraagd naar zijn of haar ideeën.

Iedere leerling moet een voorstel bedenken dat een stapje in de richting van een oplossing kan betekenen. Er moet nu iets gedaan worden aan het nare gevoel van de gepeste leerling.

De leerlingen formuleren hun voorstel in de ik-vorm.

De begeleider moedigt de leerlingen aan om met haalbare voorstellen te komen.

De begeleider laat de leerlingen duidelijk merken dat elk voorstel, hoe klein ook, gewaardeerd wordt.

6. Het wordt aan de groep overgelaten.

Nadat de leerlingen hun voorstel hebben geformuleerd, worden zij bedankt. De begeleider herhaalt dat de verantwoordelijkheid bij de groep ligt en dat de groep hierin wordt vertrouwd.

Er wordt geen schriftelijk verslag gemaakt, er zit geen stok achter de deur, maar er wordt op een positieve ontwikkeling gehoopt.

De begeleider vertelt de leerlingen dat er over een week een gesprek plaats zal vinden. Een gesprek met de gepeste leerling en een gesprek met een aantal afzonderlijke leden van de groep. Deze gesprekken vinden dus niet in

groepsverband plaats. Het is de bedoeling om van elke leerling afzonderlijk te horen hoe het loopt.

De begeleider laat ook weten dat hij of zij bereikbaar is voor een gesprek.

7. Een gesprek met afzonderlijke leerlingen die bijdragen aan het oplossen van het probleem of dit frustreren. De verschillende groepsleden wordt gevraagd in hoeverre zij hun voorstel hebben uitgevoerd en hoe zij zich hierbij hebben gevoeld. Eventueel worden ze gemotiveerd om een nieuw voorstel te bedenken. Door met elk groepslid apart te spreken, wordt voorkomen dat de kinderen zich achter elkaar kunnen verschuilen en dat er een competitieve sfeer ontstaat. Het speelt geen rol of iedereen zijn voornemen heeft uitgevoerd, zolang de pesterijen maar zijn gestopt.

De begeleider zegt de situatie voorlopig te blijven volgen en af en toe navraag te doen bij de gepeste leerling en de anderen. Als de situatie opnieuw zou verergeren, wordt er een tweede groepsbijeenkomst georganiseerd.

Aan de gepeste leerling wordt gevraagd hoe zij of hij zich in de afgelopen week heeft gevoeld. Of er veranderingen zijn geweest in het gedrag van andere leerlingen en hoe zij hiermee is omgegaan.

Ook vraagt de begeleider naar de verwachtingen voor de toekomst. De begeleider verzekert de leerling dat de begeleider de situatie blijft volgen.

Als er een tweede groepsbijeenkomst nodig blijkt, kan de begeleider in samenspraak met de gepeste leerling kiezen voor een andere samenstelling van de groep.

Het hanteren van de Sta-op aanpak betekent niet dat er nooit meer gestraft gaat worden. Een kind wordt aangesproken op gedrag dat ongepast is. Indien nodig volgt er dan straf.

De Sta op aanpak geldt alleen bij pesten.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (waarbij we ook goed op lichaamstaal letten) lichten we alle betrokkenen weer in en anders gaan we verder met fase 3.

FASE III: WANNEER DE STA OP-AANPAK GEEN POSITIEF RESULTAAT OPLEVERT

Er worden afspraken gemaakt in de groep. Vanaf dit moment gaan we signaleren en melden. Het MT wordt actief betrokken. Ouders van gepeste en pester worden op de hoogte gebracht van zowel de pestsituatie als de afspraken die gemaakt zijn.

- We houden alle voorvallen bij in ons administratiesysteem. De incidenten worden in Esis bijgehouden, waarbij het nieuwste incident bovenaan wordt beschreven. We doen dit in één registratie. Alleen de naam van de leerling in

welk dossier we zitten, wordt gebruikt. We gebruiken geen andere afkortingen of namen van kinderen. Hierbij volgen wij de regels van de AVG.

- Klasgenoten melden pestgedrag.
- De eerste week volgt er dagelijks een korte evaluatie met gepeste en pester, daarna indien mogelijk met steeds grotere tussenpozen. De groepsleerkracht kan hierin worden ondersteund door de respect coördinator en afhankelijk van de situatie door een lid van het MT.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de conflicthebbers (waarbij we ook goed op lichaamstaal letten) zijn we klaar en anders gaan we verder met fase 4.

FASE IV:

Bij een voortslepende ruzie of langdurig pestgedrag handelen wij als volgt:

- Ouders en kind duidelijk maken, dat pesten nu gaat leiden tot time-out (dit betekent, een dag niet welkom in de groep, maar in een andere groep) en als dat ook niet blijkt te werken, dat de school tot schorsing zal overgaan (zie protocol schorsen en verwijderen). Dit gesprek wordt gevoerd door de directeur en de groepsleerkracht en indien mogelijk ook met de respect coördinator.
- Wekelijks volgt er een gesprek over de goede momenten (band blijven aanhalen/ verstevigen)

(Ouders van) gepeste kinderen:

Indien het gepeste kind niet durft op te komen voor zichzelf of assertief-onvriendelijk op komt voor zichzelf, en/ of het kind te weinig zelfvertrouwen (meer heeft), groepscode niet doorziet, dan kan bij de ouder een SEO-training of buitenschoolse therapie worden aangekaart om het kind buiten alle begeleiding op school nog extra te leren vriendelijk assertief voor zichzelf op te komen, groepscode te leren ontcijferen en toe te passen en zelfvertrouwen te herwinnen.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (waarbij we ook goed op lichaamstaal letten), lichten we alle betrokkenen (ouders en kinderen) in via de telefoon of via een persoonlijk gesprek. Tevens wordt dit vastgelegd in het administratiesysteem. En anders gaan we verder met:

FASE V:

- Tijdelijke overplaatsing/ time-out van de pester naar een andere klas om de eigen klas veiligheid te bieden, zodat ze zich durven te uiten.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (waarbij we ook goed op lichaamstaal letten), lichten we alle betrokkenen (ouders en kinderen) in. Tevens wordt dit vastgelegd in het administratiesysteem. En anders gaan we verder met:

FASE VI:

- Schorsing van de pester en als ouders zich onttrekken aan hun verantwoordelijkheid kan overwogen worden een melding te doen bij het “Meldpunt Kindermishandeling”.
- De reden van schorsing bespreken met de groep waarbij we zeer goed opletten dat de gepeste hier niet de schuld van gaat krijgen.
- Als de pester weer in de klas komt, eventueel niet in dezelfde pauze laten meespelen en indien nodig moete de leerling zich voor schooltijd eerder melden en mag hij/ zij pas later weg. Als de pester aangeeft dat dit niet meer nodig is, kan hem/ haar dit vertrouwen geschonken worden.
- In het geval van busvervoer zullen vooral ouders met de busmaatschappij moeten zoeken naar een goede oplossing, waarbij wij uiteraard bereid zijn mee te denken en hierover met de kinderen in gesprek kunnen gaan.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepeste (waarbij we ook goed op lichaamstaal letten), lichten we alle betrokkenen (ouders en kinderen) in via de telefoon of via een persoonlijk gesprek. Tevens wordt dit vastgelegd in het administratiesysteem. En anders gaan we verder met:

FASE VII:

- Verwijdering van school volgens de juiste juridische procedures, zie hiervoor het protocol schorsen en verwijderen.
- Eventueel nog een exitgesprek met leerling en ouders.

Digitaal pesten

Het digitaal pesten gebeurt meestal in buitenschoolse situaties, maar dit gaat vaak samen met pesten in de “echte wereld” Zoals eerder vermeld mogen de kinderen op school niet op social media. Wanneer er door ouders of leerlingen wordt gemeld dat er sprake is van digitaal pesten worden de ouders van de pester hiervan altijd op de hoogte gesteld.

Indien nodig worden de stappen gevolgd zoals beschreven in het hoofdstuk: Werkwijze bij het signaleren van respectloos gedrag.

Tips bij digitaal pesten voor onze leerlingen:

- Vertel aan je ouders dat cyberpesten plaatsvindt. Het is niet jouw schuld dat een ander iets vervelends naar jou toestuurt op internet. Niemand heeft het recht om te pesten.
- Bewaar alles wat met pesten te maken heeft op je computer als bewijsmateriaal
- Reageer niet op cyberpesten, ga nooit terugschelden.
- Blokkeer mensen die jou pesten op internet.
- Bij vervelende Youtube filmpjes lees de tips op de politiesite: <http://www.vraaghetdepolitie.nl/sf.mcgi?193>. Als je aangifte wilt doen, doe dan eerst aangifte voordat je het filmpje door Youtube laat verwijderen (dit i.v.m. bewijsmateriaal)
- Meld internetpesten van medeleerlingen bij je leerkracht of de respect coördinator. Dit kan tijdens de kindgesprekken of tussendoor. Het mag mondeling en schriftelijk. Overleg met je ouders en school de te nemen stappen.

Externe partners:

Wij werken met diverse instanties samen. Indien nodig kunnen zij ook betrokken worden bij een situatie van respectloos gedrag.

Hierbij kunt u denken aan "Centrum Jeugd en Gezin", Leerplicht, Het Samenwerkingsverband, Meldpunt Kindermishandeling, etc.

Klachtenregeling:

De klachtenregeling kunt u vinden in onze schoolgids.

Verslaglegging:

Van de gesprekken met ouders over dit onderwerp wordt een verslag gemaakt in ons administratiesysteem. U mag dat als ouder inzien.

Monitoren en Borgen

Alle verslaglegging vindt plaats in ons digitale administratiesysteem "Esis". Als ouder heeft u het recht om het dossier van uw kind in te zien. Zowel incidenten als gespreksverslagen en notities worden hierin bijgehouden. Dit systeem voldoet aan de eisen van de AVG.

Het monitoren en borgen gaat o.a. via Scol., welke twee keer per jaar wordt ingevuld door de leerkracht en vanaf groep 7 ook door de leerlingen zelf. Deze gegevens worden wederom vastgelegd in Esis. Daarnaast maken wij gebruik van een Topdossier minimaal

1 keer per jaar tijdens een oudergesprek kunt inzien. Hierin beschrijven wij de doelen en de evaluaties n.a.v. de Scol voor uw kind. In november vindt er altijd een oudergesprek plaats over het welbevinden van uw kind.

Daarnaast monitoren de respect coördinatoren i.s.m. de IB-ers het respectprotocol en de gang van zaken hierover op school d.m.v. van jaarlijkse evaluatiemomenten. De respect coördinatoren stellen zichzelf elk jaar in het begin van het schooljaar voor aan de kinderen door een korte presentatie te houden in de groepen en daar te vertellen wat hun rol is en wat zij kunnen betekenen voor de kinderen.

Jaarlijks komt het respectprotocol, de signalering van pesten en de sta-op-aanpak, op de agenda van de teamvergadering.

Afwijken van het respectprotocol

School kan afwijken van het respectprotocol, indien dit noodzakelijk wordt geacht om de pestproblematiek beter aan te pakken. De direct betrokkenen worden hiervan op de hoogte gesteld. We streven er uiteraard naar om wijzigingen in onderling overleg te doen.

Bijlage 1 : Ouders

Wat kunnen ouders zelf doen:

- Als het eigen kind wordt gepest:
 - a. Houd de communicatie met uw kind open; blijf in gesprek
 - b. Meld het probleem bij de leerkracht van uw kind
 - c. Als het pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u dan contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken
 - d. Door positieve stimulering en complimenten kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen
 - e. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
 - f. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

- Als Uw kind een pester is:
 - a. Neem het probleem van uw kind serieus
 - b. Meld het probleem bij de leerkracht van uw kind
 - c. Raak niet in paniek; elk kind kan een pester worden
 - d. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
 - e. Maak Uw kind gevoelig voor wat het een ander kind aandoet
 - f. Besteed extra aandacht aan uw kind
 - g. Stimuleer Uw kind tot het beoefenen van een sport
 - h. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van Uw kind
 - i. Maak Uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat

- Alle andere ouders:
 - a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus
 - b. Stimuleer Uw kind om op een positieve manier met andere kinderen om te gaan
 - c. Corrigeer Uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
 - d. Geef zelf het goede voorbeeld
 - e. Leer Uw kind voor anderen op te komen
 - f. Leer Uw kind om voor zichzelf op te komen

Bijlage 2: STA OP / No Blame in het kort

De No Blame-Methode ziet pesten als een groepsprobleem,

Waarbij er bij niemand de schuld wordt gelegd.

De gevoelens van de betrokken personen zijn belangrijker als de eigenlijke feiten.

Alleen als het slachtoffer akkoord gaat met een **straffeloze aanpak**, is het zinvol.

Het proces verloopt in 7 stappen:

1. Gesprek met de gepeste leerling.

- ▶ Beschouwende, inlevende reacties.
- ▶ GEEN feitelijk bewijsmateriaal verzamelen.
- ▶ WEL slachtoffer proces laten begrijpen en toestemming geven voor proces.
- ▶ Namen noemen, gevoel beschrijven/tekenen, kans bieden tot contact opnemen.

2. Bijeenkomst met de groep.

- ▶ De leerkracht/ respectcoördinator voert een groepsgebesprek met de groep; uitleg probleem, verhaal van gepeste leerling.
- ▶ Er wordt een supportgroep van 6 à 8 leerlingen gevormd: pesters, meelopers, stille getuigen, behulpzame leerlingen. De leerkracht kan er ook voor kiezen om de hele groep in te zetten als supportgroep.

3. Leg het probleem uit aan de supportgroep.

- ▶ Tekst/tekening gebruiken.
- ▶ Geen details, feiten of beschuldigingen.

4. Deel de verantwoordelijkheid.

- ▶ Niemand wordt gestraft.
- ▶ Gedeelde verantwoordelijkheid voor gelukkig en veilig gevoel bij het slachtoffer.
- ▶ Bijeenkomst is om probleem op te lossen.

5. Vraag naar de ideeën van elk groepslid.

- ▶ Iedere leerling bedenkt een voorstel; de verantwoordelijkheid ligt bij de groep.

- ▶ Ideeën in ik-taal: ik... (Niet opgelegd).
- ▶ Niets van de leerkracht.

6. Laat het aan de groep over.

- ▶ Voorstellen uitvoeren.
- ▶ Geen schriftelijk verslag. Vertrouwen staat hierin centraal.

7. Spreek hen opnieuw.

- ▶ Na ongeveer een week met elk groepslid en de gepeste leerling apart.

Bijlage 3: Waar willen we nog mee aan de slag willen gaan

Nog bijwerken

1. Goede recente informatiesites vermelden in een bijlage
2. "Oeps dat ging even mis" formulier wel of niet gebruiken.
3. Groep belonen op goed gedrag n.a.v. klas afspraken.
4. Verder ontwikkelen van sanctiesysteem bij daadwerkelijk pesten incl. schorsing, maar ook kaders bij agressief gedrag: welke stappen nemen we dan.
5. Mediawijsheid lessen
6. Ouders betrekken bij mediawijsheid door een informatieve bijeenkomst tijdens een ouderkamer.
7. Apart social media-protocol?